

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації
Черкаське відділення Академії економічних наук України
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Одеський національний економічний університет
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького
Черкаський державний технологічний університет
Черкаський інститут банківської справи
Черкаська обласна асоціація розвитку підприємництва
Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНЕ, ФІНАНСОВЕ ТА ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

Збірник тез доповідей

16–17 квітня 2020 року

Черкаси
Східноєвропейський університет економіки і менеджменту
2020

Програмний комітет:

Шамара С. О., к. і. н., доцент, ректор Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – голова.

Савченко С. О., д. е. н., професор, проректор з науково-дослідної роботи Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – заступник голови.

Ус Г. О., д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Чудаєва І. Б., д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Сергєєва Л. Н., д. е. н., професор, завідувач кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики Запорізької медичної академії.

Задорожний І. С., д. т. н., професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри менеджменту і адміністрування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Савченко А. М., д. мед. н., професор, професор кафедри менеджменту і адміністрування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Драган І. О., д. н. з держ. упр., завідувач кафедри економічної безпеки публічного адміністрування Житомирського державного технологічного університету.

Пасєка С. Р., д. е. н., професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Фінагіна О. В., д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету.

Чмутова І. М., д. е. н., професор, професор кафедри банківської справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету ім. Сємена Кузнеця.

Члени організаційного комітету:

Голова: Ус Г. О., д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Германенко Л. М., к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

Панасенко Л. М., к. е. н., доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту.

С 89 Сучасні технології менеджменту, інформаційне, фінансове та облікове забезпечення розвитку економіки в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 16–17 квітня 2020 року. Черкаси : Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2020. 557 с. [Укр., рос., англ. мови].

Матеріали конференції висвітлюють теоретичні та прикладні питання наукової діяльності у сферах економіки, фінансів, обліку і оподаткування, менеджменту, розкривають основні засади сучасних технологій менеджменту, інформаційного, фінансового та облікового забезпечення сталого розвитку економіко-правових систем в умовах євроінтеграції. Публікації збірника рекомендуються для викладачів, аспірантів та студентів, а також фахівців-практиків, які цікавляться питаннями управління соціально-економічними процесами з метою вдосконалення національної економічної моделі України.

Материалы конференции освещают теоретические и прикладные вопросы научной деятельности в сферах экономики, финансов, учета и налогообложения, менеджмента, раскрывают основы современных технологий менеджмента, информационного, финансового и учетного обеспечения устойчивого развития экономико-правовых систем в условиях евроинтеграции. Публикации сборника рекомендуются для преподавателей, аспирантов и студентов, а также специалистов-практиков, интересующихся вопросами управления социально-экономическими процессами с целью усовершенствования национальной экономической модели Украины.

УДК 005.318.24

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення.

Редакція збірника не несе відповідальність за якісний зміст і оформлення авторських статей (стилістичні, орфографічні помилки тощо).

політика, які реалізуються підприємством). При цьому також корисно отримати деяке уявлення про технологічний потенціал, організаційну структуру та рівні менеджменту у основних конкурентів.

Висновки. В ході дослідження встановлено, що фінансово-економічна безпека відіграє значну роль в управлінні підприємством, сприяє захищеності його фінансово-економічних інтересів від негативних внутрішніх і зовнішніх загроз, захищає фінансові інтереси власників підприємства, здійснює контроль за фінансовими ресурсами підприємства, здатна протистояти існуючим і виникаючим небезпекам, які завдають фінансової шкоди підприємству або змінюють наперекір бажанню структуру власного капіталу. Фінансова безпека має бути орієнтована на мінливість економічного середовища підприємства та бути спроможна швидко реагувати на подразники. Для фінансово-економічної безпеки важливе значення мають як показники, так і їхні граничні значення, недотримання яких може перешкодити нормальній роботі підприємства та призвести до формування негативних, руйнівних тенденцій.

Список використаних джерел і літератури

1. Папехин Р. С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий. Волгоград : Волгоградское научное изд-во, 2007. 16 с.
2. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия. К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. 784 с.
3. Нікіфоров П. О., Кучерівська С. С. Сутність і значення фінансової безпеки страхової компанії // Фінанси України. 2006. № 5. С. 86–94.
4. Єпіфанов А.О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / А. О. Єпіфанов, О. Л. Пластун, В. С. Домбровський. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 295с.

*Пристемський О. С., д. е. н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Економіка більшості сільськогосподарських підприємств є нестійкою, що спричиняє неплатоспроможність, погіршення фінансових показників діяльності. Це призводить до незапланованих втрат та нездатності підприємства досягнути необхідних фінансових результатів. У цьому разі своєчасна оцінка менеджменту економічної безпеки може стати значним кроком на шляху до запобігання фінансових загроз та захисту фінансових втрат сільськогосподарського підприємства.

Економічною безпекою сільськогосподарського підприємства прийнято вважати такий стан його господарських ресурсів, що забезпечує раціональну галузево-організаційну структуру підприємства і при цьому враховує географічне розташування та природно-кліматичні умови його діяльності. За цього географічного розташування підприємство має бути здатним ефективно протидіяти можливим загрозам внутрішнього й зовнішнього середовища, а також досягати поставлених цілей і завдань на основі реалізації обраної ним стратегії розвитку. Головною метою економічної безпеки сільськогосподарського підприємства прийнято вважати гарантування його стабільного та максимально ефективного функціонування на сьогоднішній період часу і високий потенціал розвитку в майбутніх періодах.

Політику економічної безпеки визначають на основі принципів, які створюють політичну і правову базу для оцінювання зовнішніх і внутрішніх загроз та формування національних економічних інтересів і стратегії економічної безпеки. Досліджуючи сутність економічної безпеки варто пам'ятати, що це поняття є складним за своїм змістом. Воно

включає ряд можливих складових економічної безпеки суб'єкта господарювання. Зокрема, економічна безпека підприємства включає наступні основні складові: виробнича, просторова, техніко-технологічна, кадрова, інтелектуальна, інформаційна, екологічна, фінансова, політико-правова та інвестиційна безпека [1, с. 83].

Підприємство взаємодіє з підприємствами, які займаються ідентичним або ж суміжним виробництвом, спеціалізуються на тій же ж або інших галузях як з постачальниками ресурсів, так і з покупцями своєї продукції чи послуг. Організації та установи, які дислокуються у регіону, в якому розміщене досліджуване сільськогосподарське підприємство, значною мірою забезпечують інфраструктурну підтримку його діяльності, а інколи і фінансову. Таким чином, від стану економічного благополуччя та рівня виконання договірних зобов'язань цих двох груп економічних агентів, значною мірою залежить стан економічної безпеки досліджуваного суб'єкта господарювання.

Негативна дія дестабілізуючих впливів на рівень ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств вимагає розробки певних кроків та інструментів задля забезпечення економічної безпеки та посилення рівня захисту підприємств від загроз економічного середовища. Першочерговими заходами забезпечення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств прийнято виокремлювати наступні: раціоналізація фінансової політики підприємства, відповідно до умов підписаних ним договорів, зобов'язань чи контрактів; диверсифікація діяльності сільськогосподарського підприємства; структуризація та управління діловими відносинами підприємства на засадах прозорості, послідовності та відповідальності; підвищення рівня якості продукції сільського господарства; розширення каналів і ринків збуту сільськогосподарської продукції; раціоналізації процесів пошуку, підбору, розстановки та кар'єрного зростання кадрів; управління конфліктами; управління економічними та психологічними інтересами працівників підприємства; активізація процесів інтеграції та кооперації підприємств з метою формування спільної бази матеріально-технічного забезпечення; реалізація у діяльності підприємства інноваційних проектів; впровадження у практику діяльності ефективних науково-обґрунтованих технологій виробництва сільськогосподарської продукції; запобігання несанкціонованому витоку інформації за терени підприємства, що відповідно містить певну комерційну таємницю; дослідження зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства; стратегічно-тактичне управління економічною безпекою; дотримання засад раціонального природокористування у процесі виробництва та інші.

Розробка заходів у напрямі забезпечення економічної безпеки сільськогосподарського підприємства проходить за умови взаємодії суб'єктів інституціонального середовища (державних установ, фінансових інституцій, ділового оточення підприємства тощо) та сільськогосподарських підприємств безпосередньо.

Загрози економічної безпеки зазвичай розподіляють за трьома основними рівнями менеджменту економічної безпеки сільськогосподарських підприємств:

- міжнародна економічна безпека (економічна безпека світу);
- національна економічна безпека (економічна безпека держави Україна);
- регіональна економічна безпека (економічна безпека регіонів України).

Міжнародною економічною безпекою прийнято вважати стан світової економіки, за якого забезпечуються взаємовигідне співробітництво країн у вирішенні національних і глобальних проблем людства. Ці країни мають право вільно обирати та здійснювати незалежну стратегію соціально-економічного розвитку при активній участі в міжнародному поділі праці.

Під економічною безпекою окремої країни здебільшого розуміють не тільки захищеність різноманітних законодавчо установлених національних інтересів, але й готовність та здатність інститутів влади створювати своєрідні механізми реалізації і захисту економічних та національних інтересів розвитку економіки певної держави, підтримувати соціально-політичну стабільність суспільства [1, с. 83].

Економічною безпекою регіонів визначають насамперед здатність регіональної влади

забезпечити конкурентоздатність, стабільність, стійкість, поступальність розвитку економіки економічній інтегрованої території. Регіональний рівень менеджменту економічної безпеки сільськогосподарських підприємств передбачає прийняття регіональних програм розвитку виробництва та забезпечення споживання сільськогосподарської продукції, які включають підтримку виробників сільськогосподарської продукції з фінансового боку, регулювання викидів шкідливих речовин, дослідження стану природного середовища, в якому відбувається виробництво, створення різноманітних об'єктів виробничої інфраструктури та компенсація витрат на утримання соціальної інфраструктури. Всі ці заходи здійснюються за рахунок регіонального бюджету.

Окремо розглядають і галузевий рівень менеджменту економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. Він є притаманний для виробництва, що спеціалізується на окремій галузі, виробляє основний продукт. Передбачає створення асоціацій товаровиробників, формування горизонтальних та вертикальних інтеграційних структур, запобігання зловживанням монопольною владою на ринках сільськогосподарської продукції з боку трейдерів та постачальників техніки, матеріалів та послуг. Ці заходи спрямовані з метою запобігти зловживанню організацій з монопольною владою проти сільськогосподарських виробників, формуванню цілеспрямованої протидії цій владі, на зменшення втрат від нестабільності результатів ринкової взаємодії сільськогосподарських підприємств з іншими суб'єктами ринку [1, с. 83].

Фінансова безпека сільськогосподарського підприємства характеризується достатніми обсягами фінансових ресурсів, необхідних для відтворення виробництва та підтримки конкурентоспроможності підприємства. Основними загрозами фінансовій безпеці є непередбачений дефіцит у фінансуванні, недоступність кредитних ресурсів, недостатній рівень державної підтримки тощо. Тому виникає необхідність систематично контролювати рівень фінансової безпеки, що дасть змогу вчасно виявити існуючі загрози та розробити на їх основі протидіючі заходи [2, с. 102].

Фінансова безпека сільськогосподарських підприємств в системі його економічної безпеки характеризується певною системою індикаторів, серед яких можна виокремити наступні: ефективність управління, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, інвестиційна привабливість та ринкова стійкість, або ж ефективністю використання майна [2, с. 90]. Сама ж система менеджменту фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств повинна бути комплексом взаємозалежних збалансованих рішень як у питаннях забезпечення захисту фінансових інтересів аграрного підприємства, так і в управлінні його фінансовою діяльністю. Система менеджменту повинна враховувати можливі шляхи забезпечення безпеки підприємства, при чому вибір конкретного проекту такого шляху має відповідати фінансовій стратегії і альтернативній фінансовій політиці сільськогосподарського підприємства [2, с. 91].

У більшості регіонів України на сьогодні можна простежити низький рівень економічної та фінансової безпеки аграрних підприємств. Про це свідчать незадовільні показники фінансового стану та ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств, використання ними ресурсного забезпечення; негативні тенденції щодо кількості діючих, новостворюваних підприємств та обсягів їх господарської діяльності; низький рівень конкурентоспроможності підприємств та їх інноваційної активності [3, с. 83].

Менеджмент економічної та фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств та побудова його цілісної системи є не просто основою забезпечення безпеки, а й головною його проблемою. До проблем забезпечення економічної безпеки сільськогосподарського підприємства можна віднести: визначення функцій та завдань управління економічною безпекою; визначення політичних аспектів управління безпекою; організація управлінського контролю та визначення облікової політики підприємства для забезпечення безпеки; побудова моделі забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Тож, менеджмент сільськогосподарських підприємств можна розглядати, як процес запобігання збитку підприємства та збереження діяльності від негативних зовнішніх впливів.

З цього виходить, що для забезпечення економічно-фінансової безпеки на сільськогосподарських підприємствах і можливості передбачення ризиків, на підприємстві має функціонувати система органів управління фінансовою безпекою. Вони повинні проводити моніторинг стану підприємства, прогнозувати можливі внутрішні та зовнішні загрози та проводити низку заходів по забезпеченню стабільності системи фінансової безпеки аграрних підприємств.

Також ми визначилися із методами забезпечення економічної безпеки: це збирання та аналітична обробка інформації щодо певної економічної ситуації, складання прогнозів подальшої діяльності та можливого прибутку на підприємстві, прийняття рішень щодо недопущення або мінімізації впливу виявлених загроз, організація діяльності відносно попередження можливих загроз, формування стратегії їх усунення, ухвалення рішень і організація діяльності по реагуванню на загрози, що виникли або можуть виникнути тощо.

Список використаних джерел і літератури

1. Єлістратова Ю. О. Економічна безпека сільськогосподарських підприємств та її складові на макро- та макrorівнях // Інноваційна економіка. 2010. № 5. С. 81–86.
2. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. 2008. № 1 (1). С. 86–97.
3. Приказок О. В. Прибуток у формуванні фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств // Банківська справа. 2009. № 2. С. 82–88.

*Ткаченко О. М., к. е. н., доцент
Національний університет харчових технологій*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ПОЛІЦІЇ ОХОРОНИ

Зазвичай увесь комплекс діяльності із забезпечення економічної безпеки покладається на службу безпеки підприємства, як основну ланку системи економічної безпеки. І хоча створення додаткового структурного підрозділу завжди пов'язане з фінансовими та управлінськими витратами, однак коли йдеться про забезпечення виживання суб'єкта господарювання у складних умовах недосконалого конкурентного середовища, то створення такої структури стає об'єктивно необхідним.

Формування системи суб'єктів забезпечення економічної безпеки підприємства залежать від численних факторів, основними та найвагомішими з яких є розмір та фінансові можливості підприємства. Як правило, підприємства малого бізнесу надають перевагу залученню до формування своєї системи безпеки зовнішні спеціалізовані приватні чи державні підприємства та організації. Такі суб'єкти, як правило, спеціалізуються або на виключно режимно-охоронних послугах (охорона будівель, споруд, транспорту, окремих працівників підприємств, установ, членів їхніх сімей тощо), або на економічних, правових чи консультаційних послугах, страхуванні. Такими суб'єктами можуть бути консалтингові, охоронні або страхові компанії тощо.

Великим підприємствам доцільно створювати повноцінну систему економічної безпеки з власною службою безпеки та потужними ресурсами. Підприємства середнього бізнесу можуть користуватися комбінованим методом у виборі суб'єктів безпеки: спираючись на власні можливості і ресурси створювати власні підрозділи та, в міру необхідності, залучати зовнішні організації.

Отже, формуючи власну систему безпеки власник підприємства має можливості вибору з внутрішньої та зовнішньої охорони:

- залучення допомоги державної охоронної служби (Поліції охорони);